

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-94/21

від 22 лютого 2021 року

**Голові Комітету Верховної Ради
України з питань освіти, науки та
інновацій
Бабаку С. В.**

Шановний Сергію Віталійовичу!

На лист Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій № 04-24/16-2021/21574 від 27.01.2021 повідомляємо наступне.

В Асоціації міст України розглянуто законопроект «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань діяльності ліцеїв та забезпечення доступності повної загальної середньої освіти», реєстраційний № 4629 (далі Законопроект 4629).

У Законопроекті 4629 пропонується внести зміни до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», з метою розширення повноважень органів місцевого самоврядування (з населенням менше 50 тисяч осіб) в частині можливості бути засновниками ліцеїв та забезпечення повної загальної середньої освіти в опорних закладах освіти. Також Законопроект 4629 знижує вимоги до започаткування ліцеїв, зменшуючи кількість необхідних для цього 10-х класів з чотирьох до двох на паралелі.

Асоціація міст України вважає доцільними пропоновані у Законопроекті 4629 зміни до статті 32 Закону України «Про повну загальну середню освіту» № 463-IX (далі – Закон № 463-IX) щодо вилучення повноважень районних рад в частині розвитку мережі комунальних початкових шкіл, гімназій та прийняття рішення про їх утворення як окремих юридичних осіб, а також реорганізацію, ліквідацію чи перепрофілювання (зміну типу). Такі зміни є вкрай актуальними з огляду на завершення укрупнення територіальних громад та районів у процесі децентралізаційної реформи, передачу повноважень та фінансових ресурсів у сфері освіти на базовий рівень місцевого самоврядування, необхідність

перегляду повноважень органів місцевого самоврядування районного рівня.

У цілому підтримуючи Законопроект 4629 Асоціація міст України вважає за доцільне висловити щодо його змісту такі зауваження і пропозиції.

1. Зважаючи на те, що зміни вносяться до Закону № 463-IX і стосуються профільної школи (ліцеїв), доцільно внести зміни й до інших його норм, які стосуються функціонування ліцеїв.

Так, у Законі № 463-IX зазначено, що гімназія та ліцей функціонують як окремі юридичні особи, а також, що як виняток за рішенням засновника ліцей може також забезпечувати здобуття базової середньої освіти (частина перша статті 35). У зв'язку з чим, діяльність початкової школи у складі ліцею не передбачена. Однак, зважаючи на те, що кожна особа має право здобувати **початкову освіту** в закладі освіти, що **найбільш наближений до місця проживання** особи (абзац другий частини 2 статті 13 Закону України «Про освіту»), а також враховуючи, що для забезпечення територіальної доступності саме **органи місцевого самоврядування створюють і утримують мережу закладів освіти** (абзац перший частини 2 статті 13 Закону України «Про освіту»), створення ліцеїв, які не матимуть у своїй структурі початкової школи, на базі колишніх шкіл I-III ступенів, значно **ускладнить ситуацію із забезпеченням територіальної доступності початкової освіти.**

Окрім того, це положення суперечить положенню рамкового Закону України «Про освіту», в якому йдеться про те, що початкова, базова середня і профільна середня освіта можуть здобуватися в окремих закладах освіти або у структурних підрозділах **однієї юридичної особи** (закладу освіти) (абзац п'ятий частини 3 статті 12).

У зв'язку з чим Асоціація міст України пропонує внести зміни до частини сьомої статті 35 Закону № 463-IX і викласти її у такій редакції: «як виняток, за рішенням засновника ліцей може також забезпечувати здобуття базової середньої **та початкової освіти**».

2. Також необхідно внести зміни до інших норм Закону № 463-IX, які **звужують право учнів на здобуття повної загальної середньої освіти** та ускладнюють виконання органами місцевого самоврядування повноважень у сфері освіти в частині забезпечення повної загальної середньої освіти.

Так, у Законі № 463-IX закладено норми, згідно з якими **кожному забезпечується доступність та якість повної загальної середньої освіти** (ч. 2 ст. 6) та **не може бути обмежень у доступі до здобуття повної загальної середньої освіти** (ч. 1 ст. 7).

Однак, відповідно до частини 3 статті 9 Закону № 463-IX зарахування

дітей до державних, комунальних і корпоративних закладів освіти для здобуття профільної середньої освіти (академічного або професійного спрямування) відбувається **на конкурсних засадах**.

Проведення конкурсу – це умова, яку не всі учні зможуть виконати, і це створить **обмеження у доступі до повної загальної середньої освіти**, оскільки альтернативи безконкурсного здобуття повної загальної середньої освіти у Законі не передбачено.

Також у частині 3 статті 9 Закону № 463-IX зазначено, що конкурс може не проводитися, якщо кількість поданих заяв про зарахування не перевищує загальної кількості вільних місць у відповідних класах. Однак, зважаючи на те, що для створення ліцеїв необхідно дотриматись певних умов, то кількість ліцеїв однозначно буде меншою за кількість гімназій, а в невеликих громадах – може бути взагалі лише один ліцей. Тому існує ймовірність, що бажаючих отримувати профільну середню освіту в ліцеї буде більше ніж місць, передбачених у ньому.

Такий стан за прогнозами призведе або до формального проведення конкурсу і зарахування усіх бажаючих, або, що гірше, до порушення конституційного права кожного на здобуття повної загальної середньої освіти і до неможливості виконання органами місцевого самоврядування повноважень щодо забезпечення повної загальної середньої освіти, як це визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (підпункт 2 пункту "а" частини першої статті 32).

Зважаючи на зазначене, Асоціація міст України пропонує доповнити частину третю статті 9 Закону № 463-IX таким абзацом: *"Для дітей, які не пройшли по конкурсу, забезпечується надання профільної середньої освіти у заочній, дистанційній або інших формах"*.

3. Разом з тим, вилучивши повноваження районних рад в частині розвитку мережі шкіл (у статті 32 Закону), необхідно вилучити їх і в Законі України «Про освіту» у статті 66.

Асоціація міст України пропонує вилучити частину 3 статті 66 Закону України «Про освіту», а перший абзац частини 2 статті 66 цього закону викласти у такій редакції: *«Міські, селищні, сільські ради»*.

Також потребує уточнення текст частини другої статті 66, в якій необхідно зазначити, що міські, селищні і сільські ради розвивають мережу та організовують підвезення учасників навчального процесу до закладів загальної середньої освіти, включаючи ліцеї, як це передбачено пропонованими Законопроектом 4629 змінами.

Тому, пропонуємо викласти

- абзац третій частини другої статті 66 у такій редакції: *«планують та*

забезпечують розвиток мережі закладів дошкільної, початкової, базової та профільної середньої освіти, позашкільної освіти»;

- абзац сьомий частини другої статті 66 у такій редакції:
«забезпечують та фінансують підвезення учнів і педагогічних працівників до закладів початкової, базової середньої та профільної середньої освіти і у зворотному напрямку (у разі потреби - транспортними засобами, пристосованими для перевезення осіб, які пересуваються на кріслах колісних);

Асоціація міст України підтримує прийняття Законопроекту 4629 за умови внесення вище запропонованих пропозицій.

З повагою
Виконавчий директор

О. В. Слобожан